

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre himmelske Far! Hjälp oss att söka det rätta brödet när vi hungrar och törstar efter rättfärdigheten. Ge oss det bröd som ger evigt liv. Amen.

Predikotexten är 3:e årgångens evangelium från Joh 6:48–57:

[Jesus sade:] 48 Jag är livets bröd. 49 Era fäder åt mannat i öknen, och de dog. 50 Här är brödet som kommer ner från himlen för att man ska äta av det och inte dö. 51 Jag är det levande brödet som har kommit ner från himlen. Den som äter av det brödet ska leva i evighet. Och brödet som jag ger är mitt kött, för att världen ska leva."

52 Judarna började då tvista med varandra och säga: "Hur kan han ge oss sitt kött att äta?" 53 Jesus svarade: "Jag säger er sanningen: Om ni inte äter Människosönens kött och dricker hans blod har ni inte liv i er. 54 Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag ska låta honom uppstå på den yttersta dagen. 55 Mitt kött är verklig mat och mitt blod är verklig dryck. 56 Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom. 57 Liksom den levande Fadern har sänt mig och jag lever genom Fadern, ska också den som äter mig leva genom mig."

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Vilken ledare talar så att hans anhängare börjar misstro honom och lämnar honom? Så gjorde Jesus. En populist frågar efter vad folk vill höra, för han vill samla många anhängare. Men så gör inte Jesus. I dagens text kommer han med så märkliga utsagor att folk vänder sig bort. Han sade: "Om ni inte äter Människosönens kött och dricker hans blod har ni inte liv i er." Reaktionen blev: "Det här är en svår tanke. Vem står ut med att höra den?"

Jesus predikar i Kapernaums synagoga, i området kring Gennesaret där han hade samlat så stora skaror. Men nu drog sig många av hans lärjungar undan och slutade vandra med honom. Låt oss börja vår predikan med att se

efter vem som talar så här. Sedan ska vi betrakta det himmelska brödet och slutligen se hur den här undervisningen passar in just nu när vi är mitt i fastetiden.

Jesus Kristus – sann Gud

Vår text börjar med den första av sju utsagor i Johannesevangeliet där Jesus talar i formen "Jag är". "Jag är livets bröd." Första gången säger han det i v 35 och här upprepar han orden i v 48. De följande gångerna är "Jag är världens ljus" (8:12; 9:5); "Jag är porten till fåren" (10:7, 9); "Jag är den gode herden" (10:11, 14); "Jag är uppståndelsen och livet" (11:25); "Jag är vägen och sanningen och livet" (14:6); "Jag är den sanna vinstocken" (15:1, 5).

Orden "Jag är" står för det gudomliga namnet, som för judarna var så heligt att de inte vågade uttala det. Det är Guds heliga namn (på hebreiska JHVH, Jahve).

Det är det namnet som Gud presenterar sig med när han möter Mose i den brinnande busken. Det är det namnet som är över alla namn, och som en gång ska få alla människor att falla ner, antingen i skräck eller i glad tillbedjan, när Jesus kommer tillbaka till dom.

Johannes berättar om ännu ett tillfälle när det namnet redan här på jorden väckte skräck hos Jesu fiender. När Jesus blev förrådd av Judas i den mörka trädgården och står inför den romerska vakten och översteprästernas och fari-seernas tjänare frågar han: "Vem söker ni?" De svarar: "Jesus från Nasaret." Då säger Jesus: "Jag Är" (Joh 18:5). Vad händer? Hela den väpnade skaran faller till marken.

Den som talar så är den Evige, den Allsmäktige, som har kommit till jorden för att ge sitt liv för att sona vår synd, för att världen ska leva. Han är det himmelska brödet, som har kommit för att man ska äta av det och inte dö.

Vad är det himmelska brödet?

Låt oss se på bakgrunden till vår text. Dagen innan hade Jesus gjort ett under med fem bröd och två fiskar. Med dem hade han mättat fem tusen män, förutom kvinnor och barn, och det

hade blivit tolv korgar över. Det var ju ett mäktigt underverk. När människorna ändå ber om ett tecken, hänvisar Jesus till ett annat under, som var känt av alla: undret med mannat i öknen. Mose hade gett folket manna från himlen som mättade hela folket i 40 år. De trodde att det var Mose som hade gjort det, men Jesus säger att det är hans Far som ger dem det sanna brödet från himlen. Det brödet ger världen liv (v 33). När de då ber Jesus ge dem det brödet säger han: *Jag är livets bröd.*

Orden "livets bröd" kan uppfattas på två sätt: brödet som utgår från livet, och det bröd som leder till livet. Jesus som livet bröd betyder båda: (1) Jesus är livet och brödet som han ger är hans liv. (2) Den som äter det brödet ska få evigt liv. Det här är verkligen djupa saker. Egentligen är det omöjligt att förstå det med vårt begränsade, mänskliga förstånd. Det är inte så konstigt att människor som hörde det blev förvirrade.

Vi ska jämföra med Jesu ord till djävulen när han frestades: *Människan lever inte bara av bröd, utan av varje ord som utgår från Guds mun* (Matt 4:4). Brödet är Guds ord. I v 35 förklarar han: *Den som kommer till mig ska aldrig hungra, och den som tror på mig ska aldrig någonsin törsta.*

Det brödet är sådant att det ger evigt liv. Men nu säger han något som är ännu svårare (v 51): *Och brödet som jag ger är mitt kött, för att världen ska leva.*

Strax därefter talar han också om att äta *Människosönens kött och dricka hans blod*. Och så säger han: *Mitt kött är verklig mat och mitt blod är verklig dryck*. Nu är det många som tänker: det här är ju nattvardens bröd och vin. Och det är ganska naturligt att vi tänker så. Många kommentatorer är på den linjen, t ex Bo Giertz. Men läser man Luthers predikan över den här texten blir vi kanske överraskade. För han säger att det inte handlar om nattvarden här.

Orsaken är att Jesus så tydligt säger: *Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom*. Är det verkligen så att alla som äter och dricker nattvardens bröd och vin förblir i Jesus? Svaret måste vara nej, för Paulus skriver i 1 Kor 11:27–29 att man

kan försynda sig på Herrens kropp och blod genom att äta brödet eller dricka Herrens bågare på ett ovärdigt sätt.

Den som äter eller dricker utan att urskilja Herrens kropp, han äter och dricker en dom över sig.

Man kan alltså ta del av Herrens nattvard och ändå bli dömd och gå förlorad. Det är därför som den kristna kyrkan är mån om att undervisa innan vi välkomnar att ta del av nattvarden, och som vi brukar göra, bekräftar med konfirmation. Det tar ingenting ifrån de stora välsignelser som nattvarden ger oss, men just i den här texten handlar det om ett ätande och drickande som ofelbart leder till evig salighet. Jesus säger ju: *Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom*.

Sakramentalt och andligt ätande

Nu måste vi för ett litet ögonblick se lite djupare på det här, men det blir bara en kort översikt i troslära. I dogmatiken brukar man tala om tre slags ätande och drickande:

1. *Fysiskt* ätande och drickande, som vi alla gör varje dag.
2. *Andligt* ätande och drickande är att höra Guds ord och tro på det.
3. *Sakramentalt* ätande och drickande är en sammankoppling av fysiskt och andligt ätande: vi äter bröd och dricker vin på ett fysiskt sätt i nattvarden, men vi äter också Kristi sanna kropp och dricker hans sanna blod, och får därmed en andlig välsignelse. I sakramentet blir det yttre elementet välsignat av Ordet, som skapar tron i oss att vi tar emot Kristi sanna kropp och blod *i, med och under bröd och vin*. Det är verkligen ett stort mysterium!

När Jesus i texten talar om att ge oss sin kropp att äta är det inte fråga om sakramentalt ätande, utan om ett *andligt* ätande. Där finns välsignelsen i *tron som tar emot hans ord*. Jesus skulle offra sin kropp och gjuta sitt blod för världens synder. Den som tar emot det Ordet har evigt liv. Han ska uppstå på den yttersta dagen och leva i evighet genom det. Det var först senare som Jesus instiftade nattvarden,

men redan här finns välsignelsen av att i tro ta emot hans Ord.

Jesu offer

Därmed ska vi gå till frågan om hur Jesus offerar sitt liv för oss. "Jesus för världen givit sitt liv", sjunger vi. Hur ger han sitt liv? *Brödet jag ger är mitt kött*, säger Jesus i texten.

Då måste vi gå långt tillbaka i tiden, ja rentav till det som var förrän det fanns någon tid. Det minns ingen av oss, men det har Gud berättat för oss i Bibeln. I Joh 3:16 står det:

Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv.

Gud gav oss sin Son, ja rentav utgav. Han utlämnade honom, för det var inget vanligt gästbesök. Jesus borde ju som Guds Son ha kommit på ett verkligt statsbesök med pompa och ståt. Men i stället lät han sig födas av en vanlig kvinna. Han växte upp i en fattig familj och var ett barn som i allt var beroende av sin mor. Sen när han blev vuxen, ungefär 30 år, började han sin vandring mot lidandet i Jerusalem. Han frestades av djävulen i öknen när han var utmattad av en lång fasta, han gick omkring med sina lärjungar och undervisade och botade sjuka, och hade knappt tid att äta och sova. För det var många som behövde honom. Det var en massa människor som frågade efter honom. De ville göra honom till kung. Men fast han var kung lät han dem inte göra honom till kung. Han skulle bli upphöjd, men på ett annat sätt. Han blev upphöjd på ett kors.

Och den upphöjelsen var av ett helt annat slag än när man vill ära och upphöja en kung. Det var den värsta förnedring som kan drabba människor. Han blev slagen, man spottade på honom, man vred ihop törne och satte som en krona på hans huvud. Man hudflängde honom, dvs. man piskade honom så att blodet stänkte. Och slutligen hängde man honom på ett kors, till den största smärta och samtidigt vanära som man kan tänka sig.

Då han hängde där kunde han ha gjort som soldaterna sa: han kunde ha stigit ner och visat att han är Gud. Han kunde ha använt sitt

gudomliga namn "Jag Är" så att hans bödlar hade fallit till marken. Men han gjorde det inte. Han led till det bittra slutet. Och när slutet kom, då hade han inte förlorat. Då vann han. Då krossade han djävulens huvud, som Gud hade sagt att han skulle göra redan den dag när de första människorna syndade i Edens lustgård. Han sa: *Det är fullbordat.*

Då gav han sitt liv. Han befallde sin ande åt Fadern. Ingen tog hans liv, utan han gav det frivilligt.

När han, Gud själv, gav sitt liv, då måste det betyda något. Och det säger Jesus i texten: Han gav sitt liv *för att världen ska leva*. Det som han gjorde betydde att världens hela syndamängd lades på honom, och han betalade den skuld som synden hade dragit på oss. Den skulden borde ha lett till att varenda en av oss skulle ha hamnat i helvetet, eftersom vi inte är sådana som Gud vill att vi ska vara. Men nu var den skulden betald. Därför behöver ingen enda av oss hamna i helvetet, utan i stället får vi leva för evigt med honom, som han säger:

Den som äter av det brödet ska leva i evighet.

I dag har vi fått äta av det brödet. Låt oss fortsätta att äta av det varje dag, och att varje söndag, om vi kan, söka oss till gudstjänsten där Guds ord predikas rent och klart, och höra så att vår själ får leva. Då ska vi också få evig välsignelse.

Och för att få ytterligare visshet om personlig del av den välsignelse som det himmelska brödet ger, så får vi gå till Herrens heliga nattvard och ta emot välsignelsen i vår mun.

Men vi ska akta oss för surdegen, bröd som innehåller gift för själen, något som också Jesus varnade sina lärjungar för, så att inte den onde får leda oss på vägar som leder vilse. För det bevare oss vår himmelske Far. Amen.

Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålmod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.